

Įsakymas netenka galios 2011-06-08:

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Įsakymas

Nr. [A1-266/V-575](#), 2011-06-02, Žin., 2011, Nr. 69-3307 (2011-06-07), i. k. 1112230ISAK66/V-575

Dėl Įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybų pavyzdinių nuostatų patvirtinimo

Suvestinė redakcija nuo 2008-07-01 iki 2011-06-07

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2003, Nr. [114-5186](#), i. k. 1032230ISAK86/V-694

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRO IR
LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO**

**Į S A K Y M A S
DĖL ĮMONIŲ DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TARNYBŲ PAVYZDINIŲ
NUOSTATŲ PATVIRTINIMO**

2003 m. lapkričio 27 d. Nr. A1-186/V-694
Vilnius

Vykdydami Darbuotojų saugos ir sveikatos darbe teisės aktų, kuriuos reikia parengti arba suderinti su Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymu, rengimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 16 d. nutarimu Nr. 1177 (Žin., 2003, Nr. [89-4039](#)), 2 punktą,

1. T v i r t i n a m e Įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybų pavyzdinius nuostatus (pridedama).

2. N u s t a t o m e , kad 1 punkte nurodyta tvarka įsigalioja nuo 2004 m. sausio 1 d.

3. P r i p a ž i s t a m e netekusiu galios nuo 2004 m. sausio 1 d. socialinės apsaugos ir darbo ministro ir sveikatos apsaugos ministro 2002 m. birželio 10 d. įsakymą Nr. 77/262 „Dėl Įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybų nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. [69-2850](#)).

SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRĖ

VILIJA BLINKEVIČIŪTĖ

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

JUOZAS OLEKAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir
darbo ministro ir Lietuvos Respublikos
sveikatos apsaugos ministro

2003 m. lapkričio 27 d.

įsakymu Nr. A1-186/V-694

(Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir
darbo ministro ir Lietuvos Respublikos
sveikatos apsaugos ministro

2008 m. gegužės 28 d.

įsakymo Nr. A1-171/V-500 redakcija)

ĮMONIŲ DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TARNYBŲ PAVYZDINIAI NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybų pavyzdiniai nuostatai (toliau vadinama – Nuostatai) reglamentuoja įmonės, įstaigos, organizacijos ar kitos organizacinės struktūros (toliau vadinama – įmonės) darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos (toliau vadinama – įmonės tarnyba) steigimo tvarką, funkcijas, teises, pareigas, bendruosius kvalifikacinius reikalavimus įmonės tarnybos specialistams.

2. Įmonės tarnyba, darbuotojų saugos ir sveikatos specialistai, licencijuoti fiziniai ar (ir) juridiniai asmenys, vykdydami įmonės tarnybos funkcijas, vadovaujasi Lietuvos Respublikos darbo kodeksu (Žin., 2002, Nr. [64-2569](#)), Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymu (Žin., 2003, Nr. [70-3170](#)), kitais darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktais, įmonės norminiais teisės aktais, kolektyvine sutartimi ir įmonės tarnybos nuostatais.

3. Nuostatuose vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatyme ir kituose darbuotojų saugos ir sveikatos norminiuose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

4. Įmonės vadovas, siekdamas užtikrinti darbuotojų saugą ir sveikatą, gali paskirti vieną ar daugiau darbuotojų saugos ir sveikatos specialistų arba steigti įmonės tarnybą, ar (ir) sudaryti sutartį dėl darbuotojų saugos ir sveikatos paslaugų teikimo su juridiniu asmeniu, turinčiu licenciją, kuri suteikia teisę teikti įmonės tarnybos paslaugas (toliau vadinama – juridinis asmuo), ar (ir) su fiziniu asmeniu, turinčiu licenciją, kuri suteikia teisę teikti įmonės tarnybos paslaugas (toliau vadinama – fizinis asmuo). Įmonės vadovas, atsižvelgdamas į įmonės ekonominės veiklos rūšį ir darbuotojų skaičių, įvertinęs reikalingą įmonės tarnybos specialistų skaičių (Nuostatų 1–3 priedai), nusprendžia:

4.1. paskirti darbuotojų saugos ir sveikatos specialistą(-us) ar (ir) sudaryti sutartį su juridiniu asmeniu ar (ir) su fiziniu asmeniu(-imis);

4.2. steigti įmonės tarnybą ar (ir) sudaryti sutartį(-is) su juridiniu asmeniu ar (ir) su fiziniu asmeniu(-imis);

4.3. sudaryti sutartį(-is) su juridiniu asmeniu ar (ir) fiziniu asmeniu(-imis);

4.4. pats vykdyti ar pavesti darbdavio įgaliotam asmeniui darbuotojų saugai ir sveikatai vykdyti įmonės tarnybos funkcijas.

5. Įmonės tarnybos specialistų, juridinio asmens specialistų bei fizinių asmenų, atsižvelgiant į įmonės darbuotojų skaičių ir profesinę riziką, turi būti pakankamas skaičius Nuostatuose nustatytoms funkcijoms vykdyti. Kai įmonės tarnybos funkcijas ar jų dalį pagal sutartis vykdo juridinis asmuo ar fizinis asmuo(-ys), įmonės vadovas paskiria darbuotoją, atsakingą už minėtų sutarčių vykdymo priežiūrą ir prevencinių priemonių nelaimingiems atsitikimams darbe ir profesinėms ligoms išvengti įgyvendinimo koordinavimą įmonėje.

6. Kai įmonėje nesteigiama įmonės tarnyba, įmonės vadovas sprendžia, ar pačiam organizuoti

nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencinių priemonių įgyvendinimą, ar paskirti darbdavio įgaliotą asmenį darbuotojų saugai ir sveikatai ir pavesti jam vykdyti įmonės tarnybos funkcijas, ar paskirti darbuotojų saugos ir sveikatos specialistą (-us), ar sudaryti sutartį su juridiniu asmeniu ar fiziniu asmeniu (-imis) įmonės tarnybos funkcijoms vykdyti. Darbdavio įgaliotas asmuo darbuotojų saugai ir sveikatai turi būti tiesiogiai pavaldus įmonės vadovui.

7. Visais atvejais, kai steigiama įmonės tarnyba, Nuostatų pagrindu parengiami įmonės tarnybos nuostatai ir įmonės tarnybos specialistų pareigybių aprašymai, kuriuos tvirtina įmonės vadovas. Tais atvejais, kai paskiriami darbuotojų saugos ir sveikatos specialistai, Nuostatų pagrindu parengiami tokių specialistų pareigybių aprašymai, kuriuos tvirtina įmonės vadovas. Nuostatais taip pat vadovaujasi:

7.1. statytojas ar statinio statybos valdytojas, atsakingas už darbų, nurodytų Darboviečių įrengimo statybvietėse nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. sausio 15 d. įsakymu Nr. A1-22/D1-34 (Žin., 2008, Nr. [10-362](#)), 1 priede, organizavimą;

7.2. Lietuvos Respublikos jūrų laivų registre įregistruotų ir su Lietuvos valstybės vėliava plaukiojančių jūrų transporto ir jūrų žvejybos laivų, pritaikytų verslinei žvejybai jūroje, taip pat priekrantės bei vidaus vandenyse žvejybai naudojamų laivų savininkai ar jiems atstovaujantys asmenys. Laivo įgulos saugos ir sveikatos tarnybos nuostatai rengiami atsižvelgiant į Bendruosiuose saugių ir sveikų darbo sąlygų žvejybos laivuose nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 1999 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. 55/262/285 (Žin., 1999, Nr. [59-1940](#)), nustatytus nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencijos bei žvejų saugos ir sveikatos kontrolės laive reikalavimus. Laivo kapitonas, organizuodamas ir užtikrindamas laivo įgulos saugų darbą, vadovaujasi laivo savininko patvirtintais laivo įgulos saugos ir sveikatos tarnybos nuostatais.

II. ĮMONĖS TARNYBOS STEIGIMO TVARKA

8. Įmonės tarnyba yra tiesiogiai pavaldi įmonės vadovui ar darbdavio įgaliotam asmeniui darbuotojų saugai ir sveikatai ir steigiama įmonės vadovo įsakymu ar kitu tvarkomuoju dokumentu.

9. Įmonės tarnybos specialistų skaičius, atsižvelgiant į įmonėje dirbančių darbuotojų skaičių ir įmonės ekonominės veiklos rūšį, turi būti pakankamas, kad įmonės tarnyba galėtų organizuoti nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencines priemones. Įmonės tarnybos specialistų skaičius turi būti ne mažesnis, kaip nurodyta Nuostatų 1–3 prieduose. Vienam darbuotojui konsultuoti, informuoti bei darbuotojo saugos ir sveikatos priežiūrai turi būti skiriama ne mažiau kaip:

9.1. 8–12 įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos specialisto darbo valandų per metus (vidutiniškai 2–3 minutės per dieną) Nuostatų 1 priede nurodytų ekonominės veiklos rūšių įmonėse;

9.2. 4–8 įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos specialisto darbo valandų per metus (1–2 minutės per dieną) Nuostatų 2 priede nurodytų ekonominės veiklos rūšių įmonėse;

9.3. 2–4 įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos specialisto darbo valandų per metus (0,5–1 minutė per dieną) Nuostatų 3 priede nurodytų ekonominės veiklos rūšių įmonėse.

10. Kai įmonė vykdo veiklą, priskiriamą kelioms ekonominės veiklos rūšims, įmonės tarnybos specialistų skaičius nustatomas pagal ekonominės veiklos rūšį, kuri kelia didžiausią, palyginti su kitomis veiklos rūšimis, profesinę riziką.

11. Nuostatų 1–3 prieduose nurodytų ekonominės veiklos rūšių įmonėse, kai įmonės vadovas sudaro sutartį su juridiniu asmeniu ar fiziniu asmeniu, šių asmenų darbo valandų skaičius įmonėje turi būti ne mažesnis, nei nurodytas Nuostatų 9.1–9.3 punktuose, kai jie vykdo visas įmonės tarnybos funkcijas. Kai šie asmenys vykdo dalį įmonės tarnybos funkcijų, jų darbo valandų skaičius įmonėje turi būti skaičiuojamas proporcingai nurodytajam Nuostatų 9.1–9.3 punktuose darbo valandų skaičiui.

12. Kai įmonė turi struktūrinius padalinius, esančius kitoje negu įmonė teritorijoje ar

vietovėje, kiekviename tokiaame struktūriniame padalinyje, atsižvelgiant į įmonės ekonominės veiklos rūšį ir šiame padalinyje dirbančių darbuotojų skaičių, įmonės tarnybos specialistų skaičius turi būti ne mažesnis, kaip nurodyta Nuostatų 1–3 prieduose.

III. ĮMONĖS TARNYBOS FUNKCIJOS

13. Įmonės tarnyba atlieka šias funkcijas:

13.1. konsultuoja įmonės vadovą, darbdavio įgaliotus asmenis darbuotojų saugai ir sveikatai, struktūrinių padalinių vadovus, darbuotojų atstovus saugai ir sveikatai bei darbuotojus nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių susirgimų prevencijos ir kitais darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais, kylančiais:

13.1.1. taikant darbuotojų saugos ir sveikatos norminius teisės aktus, nustatant darbo ir poilsio laiką, rengiant įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos norminius teisės aktus;

13.1.2. užsakant statinių bei technologinių procesų projektus, projektuojant darbo vietas ir įsigyjant naujas darbo priemones, jas pritaikant darbo vietoje pagal darbuotojo fiziologines galimybes, įsigyjant ir parenkant asmenines apsaugos priemones, pradedant naudoti naujas darbo vietas, darbo priemones, technologinius procesus, kolektyvines apsaugos priemones;

13.1.3. vertinant profesinę riziką;

13.2. įmonės vadovo pavedimu:

13.2.1. instruktuoja darbuotojus darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų ir įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų nustatyta tvarka, jei reikia, moko darbuotojus saugių darbo metodų, dalyvauja mokyme, organizuoja pirmosios pagalbos mokymą;

13.2.2. sudaro darbuotojų, kuriems privalomai turi būti tikrinama sveikata, sąrašus, organizuoja tokius sveikatos patikrinimus, analizuoja privalomų sveikatos patikrinimų (priimant į darbą ir periodiškai) išvadas ir rekomendacijas, apie jas informuoja įmonės vadovą ar darbdavio įgaliotą asmenį darbuotojų saugai ir sveikatai ir organizuoja atliekant darbuotojų sveikatos patikrinimus nurodytų rekomendacijų įgyvendinimą;

13.3. įmonės vadovo pavedimu kartu su struktūrinių padalinių vadovais organizuoja, atlieka ar koordinuoja profesinės rizikos vertinimą įmonėje:

13.3.1. vadovaudamasi Profesinės rizikos vertinimo nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. spalio 16 d. įsakymu Nr. A1-159/V-612 (Žin., 2003, Nr. [100-4504](#)), identifikuoja, tiria ir nustato profesinę riziką;

13.3.2. organizuoja profesinės rizikos veiksnių identifikavimą, tyrimus, profesinės rizikos nustatymą, pagal profesinės rizikos vertinimo rezultatus nustato darbo vietas, kuriose privalo būti įgyvendinamos prevencinės priemonės, konsultuoja darbdavio įgaliotus asmenis, struktūrinių padalinių vadovus rengiant technines, organizacines ir kitas prevencines priemones nelaimingiems atsitikimams darbe, profesinėms ligoms bei avarijoms išvengti;

13.3.3. koordinuoja juridinių ar fizinių asmenų, atliekančių profesinės rizikos vertinimą ar atskirus jos vertinimo etapus įmonėje, veiksmus;

13.4. organizuoja nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencijos priemonių rengimą, kontroliuoja prevencinių priemonių įgyvendinimo terminų laikymąsi, įmonės vadovo pavedimu dalyvauja atliekant nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų tyrimą, analizuoja nelaimingų atsitikimų darbe, profesinių ligų bei incidentų aplinkybes ir priežastis, siūlo darbdavio įgaliotam asmeniui darbuotojų saugai ir sveikatai ar įmonės vadovui prevencines priemones jiems išvengti;

13.5. vadovaudamasi įmonės vadovo nustatyta darbuotojų saugos ir sveikatos būklės vidinės kontrolės įmonėje tvarka, kontroliuoja darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų reikalavimų laikymąsi įmonėje ir, jei reikia, informuoja darbdavio įgaliotą asmenį darbuotojų saugai ir sveikatai ar įmonės vadovą apie tai, ar:

13.5.1. darbdavio įgaliotieji asmenys, struktūrinių padalinių vadovai saugiai organizuoja struktūrinių padalinių darbuotojų darbą;

13.5.2. darbuotojai instruktuoti, apmokyti ir vykdo įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų reikalavimus;

13.5.3. darbuotojai aprūpinti ir tinkamai naudojami kolektyvinėmis ir (ar) asmeninėmis apsaugos bei pirmosios pagalbos suteikimo priemonėmis, kaip įmonėje įrengtos, naudojamos ir prižiūrimos gamybinės buities bei asmens higienos patalpos;

13.6. iškilus pavojui darbuotojų saugai ar sveikatai, apie tai nedelsdama informuoja struktūrinio padalinio vadovą, įmonės vadovą ir, gavusi įmonės vadovo nurodymus:

13.6.1. nedelsdama informuoja struktūrinio padalinio vadovą, darbdaviui atstovaujantį asmenį, darbuotojus, kuriems gali grėsti tiesioginis pavojus, darbuotojus, kurie yra paskirti ir apmokyti teikti pirmąją pagalbą darbuotojams kilus pavojui, taip pat kitus įmonės darbuotojus ir nurodo, kokių priemonių reikia imtis darbuotojams apsaugoti ir kokių veiksmų privalo imtis patys darbuotojai;

13.6.2. nurodo darbdavio įgaliotiems asmenims, struktūrinių padalinių vadovams sustabdyti darbus;

13.6.3. nurodo darbuotojams palikti darbo vietas, išeiti iš darbo patalpų ir pereiti į saugias vietas;

13.6.4. informuoja apie kilusį pavojų įmonės darbuotojus, kurie yra įmonės vadovo ar jo pavedimu darbdavio įgaliojimo asmens darbuotojų saugai ir sveikatai paskirti ir apmokyti teikti pirmąją pagalbą darbuotojams kilus pavojui (iki įmonei bus suteikta išorės sveikatos priežiūros įstaigos(-ų) pagalba), teikia pirmąją pagalbą nukentėjusiems darbuotojams;

13.6.5. iki bus pašalintas pavojus darbuotojų saugai ir sveikatai, vykdo kitas darbuotojų apsaugos nuo pavojaus priemones;

13.7. įmonės vadovo nustatyta tvarka organizuoja įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų rengimą, juos rengia;

13.8. darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų nustatyta tvarka registruoja įmonėje nelaimingus atsitikimus darbe, profesines ligas bei incidentus, kaupia kitus duomenis, susijusius su darbuotojų sauga ir sveikata darbe, pildo įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos būklės pasą;

13.9. nagrinėja darbuotojų skundus ir prašymus darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais ir teikia dėl jų pasiūlymus darbdavio įgaliotam asmeniui darbuotojų saugai ir sveikatai, įmonės vadovui;

13.10. teikia informaciją darbuotojams, įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos komitetui apie darbuotojų saugos ir sveikatos būklę ir darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų reikalavimų laikymąsi įmonėje;

13.11. dalyvauja įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos komiteto veikloje ir teikia konsultacijas svarstomais klausimais;

13.12. teikia pasiūlymus dėl darbuotojų saugos ir sveikatos gerinimo rengiant kolektyvinę sutartį;

13.13. norminių teisės aktų nustatyta tvarka, esant profesinės sveikatos specialistui(-ams), vykdo darbuotojų sveikatos priežiūrą:

13.13.1. stebi darbuotojų sveikatos būklę, atsižvelgdama į darbo procesą;

13.13.2. organizuoja pirmosios medicinos pagalbos teikimą;

13.13.3. dalyvauja atliekant nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų tyrimą ir analizuoja jų priežastis;

13.13.4. konsultuoja darbuotojų sveikatos apsaugos, darbo procesų pritaikymo darbuotojų galimybėms ir asmens apsaugos priemonių panaudojimo klausimais;

13.13.5. organizuoja sveikos gyvensenos mokymus, rengia darbuotojų sveikatos stiprinimo programas ir organizuoja jų įgyvendinimą;

13.14. vykdo kitas su darbuotojų sauga ir sveikata susijusias funkcijas. Konkrečios įmonės tarnybos funkcijos nustatomos įmonės tarnybos nuostatuose.

IV. ĮMONĖS TARNYBOS SPECIALISTŲ TEISĖS IR PAREIGOS

14. Įmonės tarnybos specialistai turi teisę:

14.1. gauti informaciją, reikalingą savo pareigoms vykdyti, bei informaciją iš darbdavio įgaliotų asmenų darbuotojų saugai ir sveikatai, struktūrinių padalinių vadovų apie darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų laikymąsi, nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių susirgimų prevencinių priemonių įgyvendinimą įmonėje, struktūriniame padalinyje;

14.2. gauti informaciją iš darbdavio įgaliotų asmenų darbuotojų saugai ir sveikatai, struktūrinių padalinių vadovų apie darbuotojų susirgimų ir neatvykimų į darbą dėl traumos ar ligos atvejus, nagrinėti tokių neatvykimų į darbą priežastis;

14.3. tikrinti įmonėje bei jos struktūriniuose padaliniuose, kaip laikomasi darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų, ir reikalauti, kad darbdavio įgalioti asmenys darbuotojų saugai ir sveikatai, struktūrinių padalinių vadovai ir darbuotojai vykdytų darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų reikalavimus, laikytųsi įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų nustatytos darbo ir poilsio laiko trukmės. Įmonės vadovo ar darbdavio įgalioto asmens darbuotojų saugai ir sveikatai pavedimu įpareigoti kitus darbdavio įgaliotus asmenis, struktūrinių padalinių vadovus pašalinti darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų pažeidimus, surašant įpareigojimą (Nuostatų 4 priedas);

14.4. siūlyti įmonės vadovui skirti drausmines nuobaudas įmonės darbuotojams, kurie savo veiksmais ar neveikimu pažeidžia įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų reikalavimus;

14.5. dalyvauti komisijų, tiriančių nelaimingus atsitikimus darbe, profesines ligas, veikloje bei dalyvauti įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos komiteto posėdžiuose;

14.6. dalyvauti Lietuvos Respublikos valstybinei darbo inspekcijai (toliau vadinama – Valstybinė darbo inspekcija) atliekant įmonės patikrinimus, susipažinti su patikrinimų medžiaga ir kontroliuoti, kaip vykdomi jos nurodymai;

14.7. siūlyti įmonės vadovui ar darbdavio įgaliotam asmeniui darbuotojų saugai ir sveikatai kviešti specialistus konsultuoti konkrečiais darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais;

14.8. gauti informaciją iš įmonės personalo tarnybos (nesant tokios tarnybos – iš įmonės vadovo) apie įmonėje dirbančius darbuotojus.

15. Įmonės tarnybos specialistų pareigos:

15.1. reikalauti, kad struktūrinio padalinio vadovas, darbdavio įgaliotas asmuo darbuotojų saugai ir sveikatai, įmonės vadovas imtųsi reikiamų priemonių darbams nutraukti, kai:

15.1.1. darbuotojai neapmokyti saugiai dirbti;

15.1.2. susidarius avarinei situacijai;

15.1.3. kai dirbama neįrengus kolektyvinių apsaugos priemonių;

15.1.4. kai darbuotojai neaprupinti asmeninėmis apsaugos priemonėmis;

15.1.5. kai darbo aplinka kelia pavojų darbuotojų gyvybei ir kenkia jų sveikatai;

15.2. saugoti gamybines ir komercines paslaptis, kurias sužino atlikdami savo pareigas, užtikrinti informacijos apie darbuotojų sveikatos būklę konfidencialumą.

16. Įmonės tarnybos specialistų pareigos ir teisės nustatomos jų pareigybių aprašymuose. Juridinio asmens darbuotojų saugos ir sveikatos specialistų, iš jų profesinės sveikatos specialistų, pareigos ir teisės nustatomos jų pareigybių aprašymuose, kuriuos tvirtina juridinio asmens vadovas.

V. BENDRIEJI KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI ĮMONĖS TARNYBOS SPECIALISTAMS

17. Darbuotojų saugos ir sveikatos specialistais (įmonės tarnybos specialistais, juridinio asmens specialistais ar fiziniais asmenimis) gali dirbti asmenys, turintys aukštąjį universitetinį arba neuniversitetinį ar aukštesnįjį išsilavinimą ir įgiję darbuotojų saugos ir sveikatos žinių darbui atitinkamos ekonominės veiklos srityje, vadovaujantis Mokymo ir atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais bendrųjų nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. A1-223/V-792 (Žin., 2004, Nr. [13-395](#)), nustatyta tvarka.

18. Profesinės sveikatos specialistais gali dirbti darbo medicinos ir (ar) darbo higienos

gydytojai, taip pat specialistai, turintys aukštąjį universitetinį medicinos, visuomenės sveikatos, slaugos išsilavinimą arba turintys neuniversitetinį visuomenės sveikatos ar slaugos išsilavinimą ir atitinkantys sveikatos apsaugos ministro nustatytus kvalifikacinius reikalavimus.

19. Įmonės tarnybos specialistai turi mokytis ir tobulinti profesinę kvalifikaciją mokymo kursuose, seminaruose įmonėje ar kituose renginiuose. Šios darbuotojų saugos ir sveikatos priemonės apmokamos įmonės lėšomis.

20. Jeigu įmonės tarnybos funkcijas vykdo įmonės vadovas ar darbdavio įgaliotas asmuo darbuotojų saugai ir sveikatai, jo žinios darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais privalo būti patikrintos vadovaujantis Mokymo ir atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais bendraisiais nuostatais. ekonominės veiklos rūšių, nurodytų Nuostatų 2 ir 3 prieduose, įmonės vadovo ar darbdavio įgalioto asmens darbuotojų saugai ir sveikatai, vykdančio įmonės tarnybos funkcijas, išsilavinimas turi būti ne žemesnis kaip pagrindinis profesinis ar vidurinis.

21. Įmonė gali teikti darbuotojams asmens sveikatos priežiūros paslaugas, jei ji turi įstaigos asmens sveikatos priežiūros licenciją, išduotą vadovaujantis Asmens sveikatos priežiūros įstaigų licencijavimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. kovo 2 d. įsakymu Nr. V-156 (Žin., 2007, Nr. [31-1148](#)).

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

22. Kai įmonės darbuotojų skaičius neviršija 10, įmonės tarnybos funkcijas gali vykdyti įmonės vadovas ar darbdavio įgaliotas asmuo darbuotojų saugai ir sveikatai.

23. Funkcijas, nurodytas Nuostatų 13.6 punkte, vykdo įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos specialistai, įmonės tarnybos specialistai, įmonės vadovas ar darbdavio įgaliotas asmuo darbuotojų saugai ir sveikatai.

24. Įmonės tarnybos specialistai, juridinio asmens specialistai ir fiziniai asmenys negali vykdyti statinio statybos saugos ir sveikatos darbe koordinatoriaus funkcijų.

25. Juridinio asmens specialistai, iš jų profesinės sveikatos specialistai, fiziniai asmenys, turintys reikiamą kompetenciją organizuoti saugų darbą žvejybos laivuose, pagal sutartis su žvejybos laivų savininkais ar juos atstovaujančiais asmenimis gali vykdyti dalį laivo įgulos saugos ir sveikatos tarnybos funkcijų laivui esant uoste.

26. Įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos specialistai, įmonės tarnybos specialistai turi būti aprūpinti jų pareigoms atlikti reikalingomis priemonėmis, darbo patalpomis, atitinkančiomis darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų reikalavimus, būtinu inventoriumi, prietaisais, vaistiniais preparatais, medicinos pagalbos priemonėmis, literatūra ir kitomis darbo priemonėmis. Juridinio asmens darbuotojų saugos ir sveikatos specialistus, tarp jų ir profesinės sveikatos specialistus, jų pareigoms atlikti reikalingomis priemonėmis, darbo patalpomis, atitinkančiomis darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų reikalavimus, būtinu inventoriumi, prietaisais, vaistiniais preparatais, medicinos pagalbos priemonėmis, literatūra ir kitomis darbo priemonėmis aprūpina juridinis asmuo.

27. Įmonės vadovas apie priimtus sprendimus, numatytus Nuostatų 4.1–4.4 punktuose, ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo sprendimo priėmimo dienos praneša Valstybinei darbo inspekcijai (Nuostatų 5 priedas).

28. Nuostatų taikymo klausimais konsultuoja ir jų įgyvendinimą įmonėje kontroliuoja Valstybinė darbo inspekcija. Valstybinė darbo inspekcija, kontroliuodama darbdavio vykdomą nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevenciją, taip pat tikrina, kaip darbdavys laikosi Nuostatų 9–12 punktų reikalavimų, prireikus tikrina, ar juridinio ar fizinio asmens darbdaviui teikiamų paslaugų apimtys ir galimybės atitinka apimtį ir galimybes, kurias juridinis ar fizinis asmuo nurodė, siekdamas gauti licenciją teikti darbuotojų saugos ir sveikatos paslaugas. Valstybinė darbo inspekcija, nustačiusi licencijuojamos veiklos sąlygų pažeidimus, ne vėliau kaip per 10 darbo dienų apie tai informuoja Socialinės apsaugos ir darbo ministeriją, prireikus Sveikatos apsaugos ministeriją.

29. Įmonių, teikiančių darbuotojams asmens sveikatos priežiūros paslaugas, šios

licencijuojamos veiklos sąlygų laikymosi priežiūra vykdoma vadovaujantis Asmens sveikatos priežiūros įstaigų licencijavimo taisyklėmis.

Priedo pakeitimai:

Nr. [A1-171/V-500](#), 2008-05-28, *Žin.*, 2008, Nr. 62-2363 (2008-05-31), i. k. 1082230ISAK71/V-500

Įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybų
pavyzdinių nuostatų
1 priedas

**ĮMONĖS DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TARNYBOS SPECIALISTŲ
SKAIČIUS**

Ekonominės veiklos rūšys (kodas ir veiklos aprašymas pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių (EVRK 2 RED.) (Žin., 2007, Nr. 119-4877))		
A sekcija išskyrus Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė poklasius:		
01.19.10	gėlių auginimas	
01.49.30	vynuoginių sraigčių ir sliekų auginimas	
02.30.10	miško grybų rinkimas	
B sekcija	Kasyba ir karjerų eksploatavimas	
C sekcija:		
12 skyrius	Tabako gaminių gamyba	
15 skyrius	Odos ir odos dirbinių gamyba	
16 skyrius	Medienos bei medienos ir kamštienos gaminių, išskyrus baldus, gamyba; gaminių iš šiaudų ir pynimo medžiagų gamyba	
19 skyrius	Kokso ir rafinuotų naftos produktų gamyba	
20 skyrius	Chemikalų ir chemijos produktų gamyba	
22 skyrius	Guminių ir plastikinių gaminių gamyba	
23 skyrius	Kitų nemetalo mineralinių produktų gamyba	
24.46 klasė	Branduolinio kuro perdirbimas	
25 skyrius	Metalo gaminių, išskyrus mašinas ir įrenginius, gamyba	
26 skyrius	Kompiuterinių, elektroninių ir optinių gaminių gamyba	
27 skyrius	Elektros įrangos gamyba	
28 skyrius	Niekur kitur nepriskirtų mašinų ir įrangos gamyba	
29 skyrius	Variklinių transporto priemonių, priekabų ir puspriekabių gamyba	
30 skyrius	Kitų transporto priemonių ir įrangos gamyba	
31 skyrius	Baldų gamyba	
D sekcija	Elektros, dujų, garo tiekimas ir oro kondicionavimas	
E sekcija	Vandens tiekimas, nuotekų valymas, atliekų tvarkymas ir regeneravimas	
F sekcija	Statyba	
G sekcijos 45.2 grupė	Variklinių transporto priemonių techninė priežiūra ir remontas	
E sekcija:		
37 skyrius	Nuotekų valymas	
38 skyrius	Atliekų surinkimas, tvarkymas ir šalinimas; medžiagų atgavimas	
39 skyrius	Regeneravimas ir kita atliekų tvarkyba	
Darbuotojų skaičius įmonėje ar jos struktūriniame padalinyje nuo iki	Įmonės tarnybos darbuotojų saugos ir sveikatos specialistų skaičius	Įmonės tarnybos profesinės sveikatos specialistų skaičius
0–9	Įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos specialistas, įmonės tarnybos specialistas, juridinis asmuo ar fizinis asmuo, darbdavio įgaliotas asmuo darbuotojų saugai ir sveikatai ar įmonės vadovas	
10–19	Įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos specialistas, įmonės tarnybos specialistas arba juridinis asmuo ar fizinis asmuo	
20–49	0,5	–

50–99	1	–
100–199	1.5	1*
200–499	2	1*
500–999	3	1*; 1**
1000 ir daugiau	4	1*; 1**; 1***

* Bendrosios praktikos slaugytojas, turintis aukštąjį slaugos išsilavinimą, arba visuomenės sveikatos specialistas, turintis aukštąjį išsilavinimą.

** Darbo medicinos ar darbo higienos gydytojas arba specialistas, turintis aukštąjį universitetinį medicinos išsilavinimą, atitinkantis sveikatos apsaugos ministro nustatytus kvalifikacinius reikalavimus.

*** Nuo 2013 metų darbo medicinos gydytojas.

ĮMONĖS DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TARNYBOS SPECIALISTŲ SKAIČIUS

Ekonominės veiklos rūšys (kodas ir veiklos aprašymas pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių (EVRK 2 RED.) (Žin., 2007, Nr. 119-4877)		
C sekcija: 10 skyrius Maisto produktų gamyba 11 skyrius Gėrimų gamyba 13 skyrius Tekstilės gaminių gamyba 17 skyrius Popieriaus ir popieriaus gaminių gamyba 18 skyrius Spausdinimas ir įrašytų laikmenų tiražavimas G sekcija **** išskyrus Didmeninė ir mažmeninė prekyba; variklinių transporto priemonių ir 45.2 grupę motociklų remontas H sekcija ***** Transportas ir saugojimas M sekcijos 75 skyrius Veterinarinė veikla Q sekcijos 86 skyrius Žmonių sveikatos priežiūros veikla S sekcijos 95.2 grupė Asmeninių ir namų ūkio reikmenų taisymas T sekcija ***** Namų ūkių, samdančių darbininkus, veikla; namų ūkių veikla, susijusi su savoms reikmėms tenkinti skirtų nediferencijuojamų gaminių gamyba ir paslaugų teikimu		
Darbuotojų skaičius įmonėje ar jos struktūriniame padalinyje nuo iki	Įmonės tarnybos darbuotojų saugos ir sveikatos specialistų skaičius	Įmonės tarnybos profesinės sveikatos specialistų skaičius
0–9	Įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos specialistas, įmonės tarnybos specialistas, juridinis asmuo ar fizinis asmuo, darbdavio įgaliotas asmuo darbuotojų saugai ir sveikatai ar įmonės vadovas	
10–49	Įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos specialistas, įmonės tarnybos specialistas arba juridinis asmuo ar fizinis asmuo	
50–99	0,5	–
100–199	1	–
200–499	1,5	1*
500–999	2	1*, 1**
1000 ir daugiau	3	1*, 1**, 1***

* Bendrosios praktikos slaugytojas, turintis aukštąjį slaugos išsilavinimą, arba visuomenės sveikatos specialistas, turintis aukštąjį išsilavinimą.

** Darbo medicinos ar darbo higienos gydytojas arba specialistas, turintis aukštąjį universitetinį medicinos išsilavinimą, atitinkantis sveikatos apsaugos ministro nustatytus kvalifikacinius reikalavimus.

*** Nuo 2013 metų darbo medicinos gydytojas.

**** Įmonės vadovas ar darbdavio įgaliotas asmuo darbuotojų saugai ir sveikatai, vykdančys įmonės tarnybos funkcijas, turi turėti ne žemesnį kaip pagrindinį profesinį ar vidurinį išsilavinimą.

ĮMONĖS DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TARNYBOS SPECIALISTŲ SKAIČIUS

Ekonominės veiklos rūšys (kodas ir veiklos aprašymas pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių (EVRK 2 RED.) (Žin., 2007, Nr. 119-4877)	
I sekcija*	Apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veikla
J sekcija:	
62 skyrius	Kompiuterių programavimo, konsultacinė ir susijusi veikla
63 skyrius	Informacinių paslaugų veikla
K sekcija*	Finansinė ir draudimo veikla
L sekcija	Nekilnojamojo turto operacijos
N sekcija:	
77 skyrius	Nuoma ir išperkamoji nuoma
79 skyrius	Kelionių agentūrų, ekskursijų organizatorių, išankstinio užsakymo paslaugų ir susijusi veikla
O sekcija	Viešasis valdymas ir gynyba; privalomasis socialinis draudimas
P sekcija	Švietimas
Q sekcija:	Kita stacionarinė globos veikla
87 skyrius	
88 skyrius	Nesusijusio su apgyvendinimu socialinio darbo veikla
R sekcija* Išskyrus	Meninę, pramoginę ir poilsio organizavimo veikla
91.04.10 poklasį	
S sekcijos	Narystės organizacijų veikla
94 skyrius*	
U sekcija	Ekstrateritorinių organizacijų ir įstaigų veikla
Darbuotojų skaičius įmonėje ar jos struktūriniame padalinyje nuo iki	Įmonės tarnybos specialistų skaičius
0–9	Įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos specialistas, įmonės tarnybos specialistas, juridinis asmuo ar fizinis asmuo, darbdavio įgaliotas asmuo darbuotojų saugai ir sveikatai ar įmonės vadovas
10–99	Įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos specialistas, įmonės tarnybos specialistas arba juridinis asmuo ar fizinis asmuo
100–199	0,5
200–499	1
500–999	2
1000 ir daugiau	3

* Įmonės vadovas ar darbdavio įgaliotas asmuo darbuotojų saugai ir sveikatai, vykdamas įmonės tarnybos funkcijas, turi turėti ne žemesnį kaip pagrindinį profesinį ar vidurinį išsilavinimą.

Įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybų
pavyzdinių nuostatų
4 priedas

(Įpareigojimo pavyzdys)

(įmonės pavadinimas)

(struktūrinio padalinio pavadinimas,

padalinio vadovo vardas ir pavardė)

ĮPAREIGOJIMAS

(data) Nr. _____

Įpareigoju pašalinti darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų reikalavimų pažeidimus ir atlikti šiuos darbus:

Įrašų eil. Nr.	Įpareigojimo pagrindas (įstatymo ar kito norminio teisės akto, kurio reikalavimai pažeisti, pavadinimas, straipsnis, punktas)	Pažeidimo vieta, apibūdinimas	Įpareigojimo turinys arba darbai	Įpareigojimo įvykdymo terminai

Įmonės vadovas arba darbdavio įgaliotas
asmuo darbuotojų saugai ir sveikatai

(parašas)

(vardas ir pavardė)

Įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos
tarnybos specialistas

(parašas)

(vardas ir pavardė)

Įpareigojimą gavau ____ m. ____ d. _____
(struktūrinio padalinio vadovo parašas)

PASTABOS:

1. Vienas įpareigojimo egzempliorius įteikiamas struktūrinio padalinio vadovui, kitas lieka įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialistui.
2. Apie tai, kad įpareigojimas įvykdytas, struktūrinio padalinio vadovas raštu praneša įmonės vadovui arba darbdavio įgaliotam asmeniui darbuotojų saugai ir sveikatai ir įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybai.

Įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybų
pavyzdinių nuostatų
5 priedas

(Pranešimo pavyzdys)

(įmonės pavadinimas, adresas, ekonominės veiklos rūšies kodas)

Valstybinės darbo inspekcijos

Nr. _____

(data)

(teritoriniam skyriui)

**PRANEŠIMAS
APIE ĮMONĖS DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TARNYBOS STEIGIMĄ**

Pranešame, kad ____ m. _____ d. _____ Nr. _____

(įmonės dokumento pavadinimas)

įmonėje įsteigta / neįsteigta įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnyba: tarnybos funkcijas
(tai, kas nereikalinga, išbraukti)

vykdo įmonės vadovas ar darbdavio įgaliotas asmuo darbuotojų saugai ir sveikatai:

(funkcijos,

kurias ar jų dalį vykdo juridinis asmuo ar fizinis asmuo (prireikus nurodoma priede prie pranešimo)

įmonėje vykdo juridinis ar fizinis
asmuo

(pavadinimas, kodas, adresas, telefonas)

Įmonėje dirba _____ darbuotojų, yra _____ potencialiai pavojingų įrenginių,
naudojama _____ rūšių pavojingų cheminių medžiagų.

Duomenys apie įmonės tarnybos specialistus

Eil. Nr.	Įmonės tarnybos darbuotojų saugos ir sveikatos specialistų, profesinės sveikatos specialistų vardai, pavardės, darbo telefonai	Išsilavinimas, specialybė	Darbuotojų saugos ir sveikatos specialistų atestacijos pažymėjimas, išdavimo data, numeris, išdavusi įstaiga arba profesinės sveikatos specialisto kvalifikacijos pažymėjimo ar (ir) licencijos išdavimo data, numeris, išdavusi įstaiga

Įmonės vadovas

A. V.

(Vardas, pavardė)

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija,
Įsakymas

Nr. [A1-171/V-500](#), 2008-05-28, Žin., 2008, Nr. 62-2363 (2008-05-31), i. k. 1082230ISAK71/V-500

Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. lapkričio 27 d. įsakymo Nr. A1-186/V-694 "Dėl Įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybų pavyzdinių nuostatų patvirtinimo" pakeitimo